

NIEUWSBRIEF

nummer 31

AUGUSTUS 2006

Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg

Swalmerstraat 100
Postbus 470
6040 AL Roermond

Telefoon
(0475)386 781

Fax
(0475)331 944

E-mail
skkl@bisdom-roermond.nl

Website
www.kruisenenkapellenlimburg.nl

Bank
57.62.20.159

Doel
De stichting, verbonden met het Bisdom Roermond, is als overkoepelende organisatie sinds 1954 actief betrokken bij de zorg voor kruisen en kapellen in Limburg.

Doelstelling is het adviseren en stimuleren van lokale groeperingen en particulieren.

De stichting adviseert op het gebied van restauratie en onderhoud, alsmede bij het oprichten van kruisen en kapellen.

Nieuwsbrief
is een uitgave van de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg

Redactie
B.H.H. Brader (eindredactie)
W.J.H. Oehlen

Óngerbrögker Kapel te Hunsel herbouwd

Op 14 april 2004 werd door de gemeente Hunsel de bouwvergunning verstrekt voor de herbouw van de Óngerbrögker kapel aan de Jacobusstraat te Hunsel. Na een periode van fondswerving en onderhandelingen met de grondeigenaren, konden de werkzaamheden van start. Op 12 september werd dan ook gestart met het vrijgraven van de bestaande fundering. Hierop is een betonnen vloer gestort, waarna de herbouw van het kapelletje kon plaatsvinden. In het voorjaar van 2005 werd gestart met het metselwerk. De afbouw vond plaats in het najaar van 2005. Nadat in het voorjaar van 2006 de bestrating gereed was, vond de inzegening door pastoor J. Mols plaats op 3 juni 2006, de zaterdag voor Pinksteren.

Thijs Peters kan tevreden glimlachen nu de kapel gereed is gekomen en ingezegend wordt door pastoor J. Mols

Waarschijnlijk is de oorspronkelijke Mariakapel gebouwd omstreeks 1815. De kapel zou gesticht zijn als belofte voor een behouden thuiskomst van een Hunselse soldaat uit Rusland na de Napoleontische oorlog. Omdat de kapel niet voorkomt op kadastraal kaarten uit deze periode wordt het bovenstaande in twijfel getrokken.

Het vierkant gebouw is opgetrokken in baksteen en is aan de voorkant voorzien van een houten deur met doorkijk. In de kapel bevond zich een beeld van O.L.V. der 7 smarten (Piëta), dat gestolen is.

De kapel behoorde vroeger tot de boerderij "Hongerbrugge" en is omstreeks 1975 clandestien gesloopt.

Volgens getuigenverklaring werd bij de kapel ter bedevaart gegaan voor kinderen die aan de "kaoj" leden, vermoedelijk een soort koorts.

Daarom bestaat het vermoeden dat in de betreffende kapel een andere heilige (mede) werd vereerd.

Thijs Peters

STICHTING KRUISEN EN

KAPELLEN IN LIMBURG

Veldkruis in Heide (Venray) ingezegend

Op Pinksterzaterdag 3 juni werd de pontificale H. Mis in de parochiekerk van O.-L.-Vrouw Onbevlekt Ontvangen in Heide, gemeente Venray, opgedragen door mgr. Everhard De Jong, hulpbisschop van Roermond, in concelebratie met pastoor Müller.

Voorzitter Koos Swinkel van de Stichting Kruisen en Kapellen Venray met hulpbisschop mgr. E. de Jong bij de inzegening van het veldkruis

Daarna stond de inzegening van het veldkruis bij de familie Janssen aan de Heidseschoolweg op het programma. Het kruis verdween met de ruilverkaveling in 1965, en is aan de hand van foto's weer in de oude staat teruggeplaatst. De harmonie St.-Catharina trok aan het hoofd van de stoet vanaf de kerk naar de plek van het kruis. Het halve dorp ging mee. Aansluitend volgde de inzegening door mgr. De Jong. De plechtigheid werd opgeluisterd door het Dames- en Herenkoor en de harmonie.

De Stichting Kruisen en Kapellen in de gemeente Venray bood dit kruis bij gelegenheid van haar zilveren bestaansfeest aan. De inzegening vormde zo de geslaagde afsluiting van de jubileumactiviteiten.

Koos Swinkels

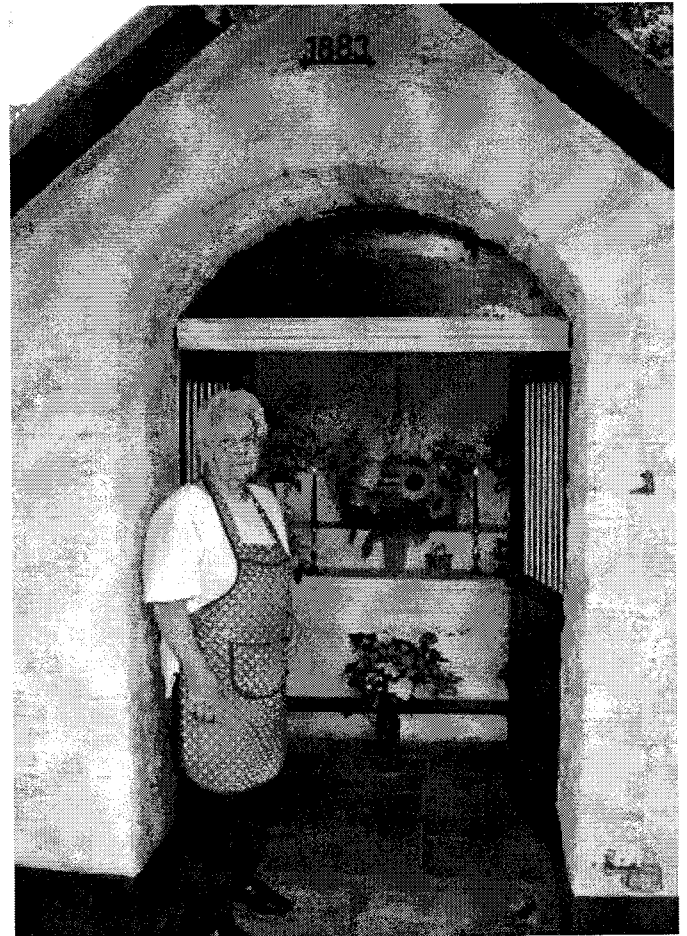
Mariakapel - Neeritter

Wat zouden de kruisen en kapellen in Limburg zijn zonder de toewijding van de talloze beheerders en beheersters ?

Een van die mensen is Sophie van de Heuvel, verzorgster van de Mariakapel aan de Driessensstraat in Neeritter, die bij gelegenheid van de Sacramentsprocessie de kapel feestelijk heeft gesierd.

“De kapel zou best eens wat opgeknapt mogen worden”, zegt Sophie, “Ze is vooral aan de buitenkant erg onderkomen.”

Wellicht, dat haar verzuchting door iemand wordt gehoord

VELDBOEKETJE

Kruisen en kapellen hebben in de loop der eeuwen vele schrijvers, dichters en troubadours geïnspireerd. In 'Monumenten van vroomheid', het boekwerk dat naar aanleiding van ons gouden jubileum verscheen, is een uitgebreide bloemlezing opgenomen met een gevarieerde selectie uit al die pennenvruchten. Onder de titel 'Veldboeketjes' treft de lezer daarin vele romanfragmenten, gedichten, liedjes, legenden en spreuken aan; geïnspireerd op de ontelbare monumentjes van vroomheid in het Limburgse landschap. In Nieuwsbrief nummer 27 startten wij – onder de gelijknamige titel – met een rubriek, waarin plaats wordt ingeruimd

voor een poëtische tekst of een prozafragment. Met dank aan H. Pachen van de stichting 'Eijdsens Verleden' volgt hierna 'De legende van het moordkruis aan de Wiette Pöölkes'; een legende die in 1985 door wijlen Henri Warnier. Het 'wegkruis aan de Wiette Pöölkes' meet 152 x 220 cm en is waarschijnlijk vervaardigd door de plaatselijke dorps-smid Plusquin, die in opdracht van de kasteelheer van Eijdsen, graaf René de Geloës, wel meer siersmeedwerk vervaardigde. De graaf liet het kruis in 1899 plaatsen. Op de hardstenen sokkel staat het wapen van zijn familie gebeiteld met eronder de tekst 'A.D. 1899'.

De legende van het 'moordkruis aan de 'Wiette Pöölkes'

Lang, zeer lang geleden, waren er eens twee mooie meisjes als naaistertjes in dienst van de grafelijke familie op het kasteel van Eijdsen. Hun werkzaamheden verrichtten zij in hoofdzaak in de linnenkamers van het kasteel. Maar op een zomerse dag, bij zonschijn, kon men hen ook vaak met hun verstelwerk zien zitten in de buurt van de 'Witte Pöölkes'. Dit is de vijfspong die gevormd wordt door de Caestertstraat, de Kruisstraat en de Kasteellaan.

Het toeval wilde dat beide schonen verliefd werden op een en dezelfde jongeling. Of deze jongeman ook in dienst was van de graaf vertelt het verhaal niet, wel dat beide meisjes, door jaloezheid gedreven, vaak ruzie hadden over hun geliefde. Op zo'n zonnige zomerdag waren onze naaistertjes weer eens met hun verstelwerk naar buiten getogen. Toen de klok van het kasteel hen 's avonds huiswaarts riep, kwamen zij echter niet opdagen. Er werd destijds nog voor het avondmaal geluid om de grafelijke familie en het interne personeel aan tafel te noden. Na het avondmaal, toen het allengs donker werd, waren beide meisjes nog niet thuis. Men maakte zich ongerust en zette een zoekactie op touw. Aan de 'Wiette Pöölkes' werden zij gevonden, doch levenloos. Wat had plaats gevonden? De jaloezische dames hadden weer eens over hun aanbeden adonis ruzie gekregen. Deze was zo fel opgelopen dat zij in woede, met alles wat zij in hun bereik hadden, elkaar te lijf waren gegaan. En zie, nu bleken de scharen die in hun bezit waren dodelijke wapens te zijn geweest. Zij hadden elkaar met de scharen dusdanige verwondingen toegebracht, dat toen men hen vond zij reeds door bloedverlies overleden waren. Men heeft de stoffelijke resten begraven. Waar? Dat wordt niet verteld. Hiermee zou het verhaal ten einde zijn, ware het niet dat enige dagen later het bericht bij de graaf binnenkwam dat er 's avonds een witte gedaante aan de 'Wiette Pöölkes' ronddoelde. Aanvankelijk schonk men er geen aandacht aan, maar de praatjes werden hoe langer hoe hardnekkiger. En al vlug durfde geen mens meer bij avond of nacht in de buurt van deze plek te komen. Men was bang, want het spookte er. Verschillende personen hadden in hun verbeelding de "Witte Juffrouw", zo werd het spook genoemd,

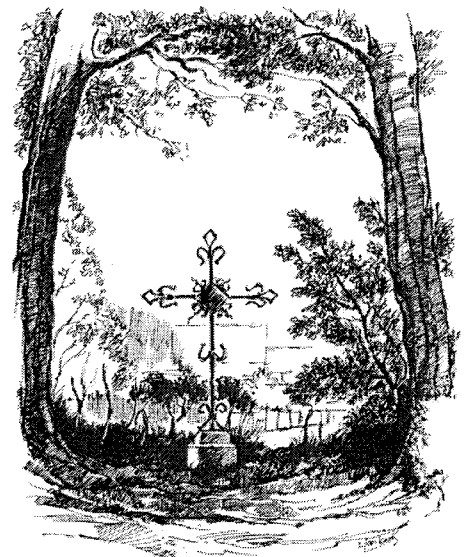
gezien. Het verhaal van het spook werd zo erg, dat de graaf zich genoodzaakt zag, de paters van Goeëdsdel (Val Dieu) er bij te halen. Dat beviel de bevolking wel, want deze paters stonden bekend als duivelbe-zweerders. Men ging immers met kleine kinderen

die door de duivel bezeten waren en daardoor niet groeiden of steeds maar huilden, naar Goeëdsdel om ze door de paters aldaar te laten 'overlezen'. Hoe het ook zij, de paters kwamen, zegenden en overlazen de plek, maar de witte juffrouw trok er zich niets van aan en bleef maar spoken. Of de paters nu het idee hebben geopperd of iemand anders, wij weten het niet, maar de graaf kreeg de inval om er een kruis(beeld) te doen plaatsen en zie het spook was plotseling verdwenen. Spoedig werd toen de 'Wiette Pöölkes' de plek waar geliefden elkaar ontmoetten en moeders met hun kroost op zomerdagen een wijle verpozing zochten.

Dit verhaal deed in de eerste helft van deze eeuw de ronde in het dorp.

Henri Warnier

Deze legende werd eerder gepubliceerd in 'Uit Eijdsens Verleden', nummer 30, augustus 1985.

Kent u teksten (romanfragmenten, gedichten, liedteksten, legenden of spreuken) die volgens u in deze rubriek thuishoren? Stuur ze (met bronvermelding) op naar: Wiel Oehlen, Swier 47, 6363 CL Wijnandsrade.

DE VRIJWILLIGERSVERZEKERING

Vrijwilligers lopen tijdens hun vrijwilligerswerk risico's. Zij kunnen schade veroorzaken en zelf schade lijden. Niet alle vrijwilligersorganisaties zijn echter voor deze risico's (afdoende) verzekerd.

Verschillende gemeenten hebben in het kader van het welzijnsbeleid een vrijwilligersverzekering afgesloten. Onder een dergelijke verzekering vallen die vrijwilligers, die actief zijn bij een organisatie, die rechtspersoonlijkheid bezit (stichting of vereniging).

Aan de vrijwilligersorganisatie wordt eenmaal per jaar gevraagd aan de gemeente een opgave te doen van de namen van de vrijwilligers.

De gemeenten nemen meestal de premiekosten voor hun rekening. De premie bedraagt momenteel € 0,80 per vrijwilliger per jaar. Veelal wordt de uitvoering van deze vrijwilligersverzekering opgedragen aan welzijnsinstelling "Loket W" te Eindhoven.

Een verzekeringspakket aldaar is als volgt samengesteld:

Aansprakelijkheidsverzekering:

deze dekt de risico's van aansprakelijkheid van bestuur en vrijwilligers voor schade welke is toegebracht aan derden en onderling.

Ongevallenverzekering en ongevallen-inzittendenverzekering:

deze verzekeringen keren onder meer uit bij overlijden of bij blijvende invaliditeit na een ongeval dat vrijwilligers is overkomen tijdens activiteiten van de vrijwilligersorganisatie.

Beschadiging van persoonlijke eigendommen:

verzekert (onder voorwaarden) eigendommen (geen voertuigen) van vrijwilligers.

Indien uw organisatie rechtspersoonlijkheid bezit, kunt u overwegen om aan uw gemeente te vragen voor de vrijwilligers een vrijwilligersverzekering af te sluiten.

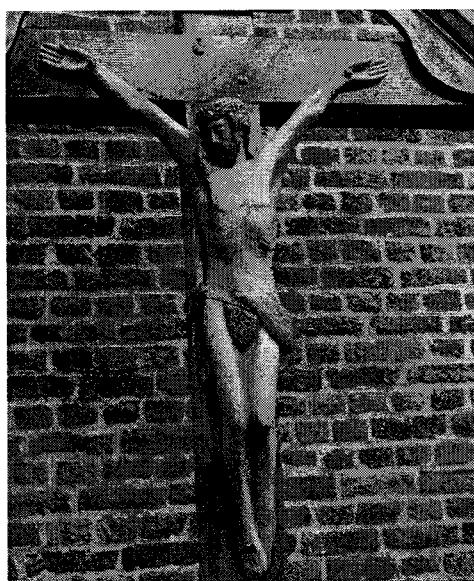
Inzegening kruis Heerlerbaan

Heerlerbaan, het zuidelijk deel van de Gemeente Heerlen, kent een aardige traditie. Steeds op de zondag voor de grote vakantie wordt een mis opgedragen in een van de boerderijen die deze wijk telt.

Zodoende stond op zondag 25 juni de binnenplaats van de boerderij Gielkens vol met gelovigen. Een groot deel daarvan kwam ook nog om een andere reden. Na

de mis werd het wegkruis ingezegend dat tegen de boerderij staat. Het kruis draagt het jaartal 1827 maar gegevens over de herkomst en het waarom ontbreken. In de afgelopen jaren bleek de toestand van zowel kruis als corpus flink achteruit te zijn gegaan. Voor de huidige bewoner, Joseph Gielkens, reden om over te gaan tot restauratie. Het oude houten corpus beeldend kunstenaar Ivon Drummen de opdracht kreeg een nieuw corpus te maken. Daarmee treed ze in de voetsporen van haar vader, Sjef Drummen. Want ook van hem sieren corpussen diverse wegkruisen in de regio. Zij maakte het nieuwe corpus van gebakken klei maar liet zich inspireren door het oude corpus. Het geheel is een juweel om te zien en zal zeker de aandacht van de voorbijgangers trekken.

Met enkele daarvoor uitgezochte gebeden liet pastoor Rohling blijken bijzonder blij te zijn met het prachtige kruis waarna hij het de zegen gaf.

Het gerestaureerde kruis tegen de muur van de boerderij van Joseph Gielkens

Pastoor Rohling bij de inzegening van het kruis

